

R I S T A N C

SONČNI SISTEM

SONCE

Sol, ali Sonce, izvira iz latinske besede "Soliculus", kar pomeni »božanstvo«. Je največja komponenta sončnega sistema. Sonce je rumena pritlikava zvezda, ki je nastala po eksploziji supernove (eksplozija zvezde na koncu njenega življenja). Je osrednja zvezda našega sistema. Okoli njega kroži 8 planetov in milijoni asteroidov. Je zelo pomembno za človeštvo in za življenje na Zemlji.

MERKUR

Merkur je poimenovan po rimskem bogu trgovine. Je najmanjši planet in prvi od Sonca, njegova orbita pa je na razdalji 57,91 milijona km/ 35,98 milijona milj. Njegova pot okoli Sonca traja 88 dni, za en obrat okoli svoje osi pa potrebuje 56 dni. Merkur nima nobenega satelita. Površina Merkurja je videti zelo podobna površini Lune zaradi številnih kraterjev, ki jih povzročajo udarci meteoritov. Merkur je tellurski planet, sestavljen iz temnih, poroznih kamnin.

VENERA

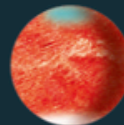
Venera je poimenovana po boginji ljubezni v rimski mitologiji. Je drugi planet od Sonca in kroži na razdalji 108,2 milijona km/66,23 milijona milj. Njena orbita okoli Sonca traja 225 dni, za eno rotacijo okoli svoje osi pa potrebuje 243 dni. Nima nobenih satelitov. Po Luni in Soncu je naslednje najsvetlejšo nebesno telo v sistemu. Imenujemo jo tudi „zvezda pastirjev“. Venera je tellurski planet in je planet, ki je najbolj podoben Zemlji.

ZEMLJA / LUNA

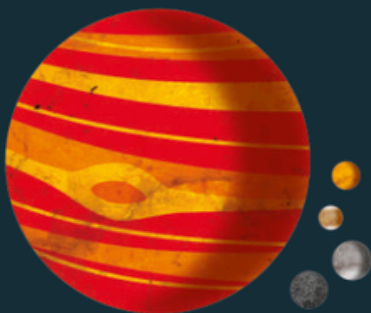
Zemlja je edini planet, ki nima imena, izpeljanega iz rimske ali grške mitologije. Je tretji planet od Sonca in kroži približno 150 milijonov km/ 93,20 milijonov milj od Sonca. Njena orbita okoli Sonca traja 365 dni in za eno rotacijo okoli svoje osi potrebuje 24 ur. Ima en sam satelit, Luno, ki kroži na razdalji 300.000 km/ 186.411,358 milj. Zemlja je terestrični planet, torej v bistvu sestavljena iz kamnin in kovin. Prav tako je edini planet, kjer obstaja življenje in živa bitja.

MARS

Mars je poimenovan po rimskem bogu vojne in njegovem grškem ustrezniku, Aresu. Je 4. planet od Sonca in kroži na razdalji 227,9 milijona km/141,61 milijona milj. Njegova orbita okoli Sonca traja 686 dni, en dan pa potrebuje za en obrat okoli svoje osi. Njegova 2 satelita sta Fobos in Deimos. Temperatura na površju planeta se giblje med 20 °C/68 °F in -143 °C/-225,4 °F. Mars je, tako kot Zemlja, terestrični planet. Svojo rdečkasto barvo dolguje prahu, bogatemu z železovim oksidom, ki prekriva njegovo površje.

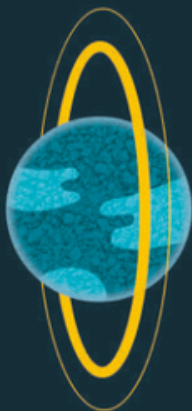
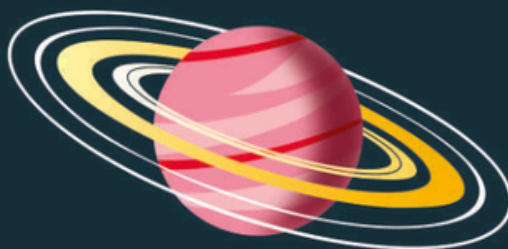
JUPITER

Jupiter je poimenovan po rimskem bogu groma in strele. Je peti planet od Sonca in kroži na več kot 778 milijonov km/ 483,427 milijonov milj. Njegova orbita okoli Sonca traja 11 let in 10 mesecev, eno rotacijo okoli svoje osi pa zaključi v 9 urah in 55 minutah. Ima 79 satelitov (vključno s 4 sateliti, ki jih je leta 1610 odkril Galileo) in obroče, sestavljene iz prahu. Jupiter je plinasti velikan, ki ga večinoma sestavljata vodik in helij. Je največji planet v sončnem sistemu.

SATURN

Saturn je poimenovan po rimskem bogu, ki predhodi zimskemu solsticiju. Je šesti planet od Sonca in kroži na razdalji 1,434 milijarde km/ 891 milijonov milj. Njegova orbita okoli Sonca traja 29 let, 5 mesecev, 13 dni, 12 ur in 28 minut, vendar za eno samo rotacijo okoli svoje osi potrebuje le 10 ur in 39 minut. Obkroža ga 62 satelitov, vključno s slavno Titan, ki je velik kot planet Merkur. Saturn je plinasti velikan s planetarnimi obroči, sestavljenimi iz ledu in prahu.

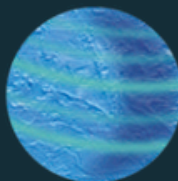

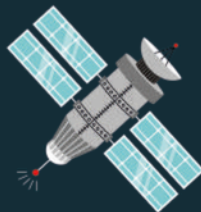
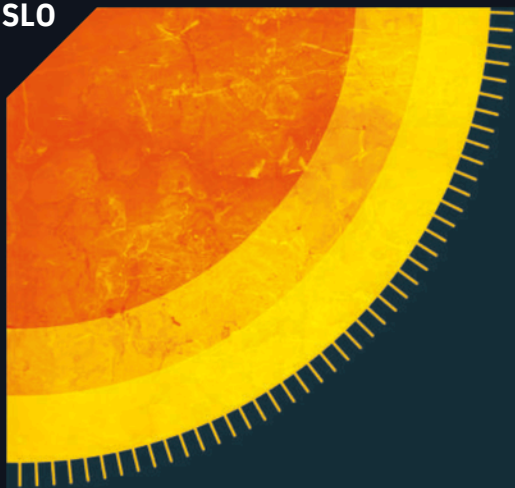
URAN

Uran je poimenovan po grškem bogu neba. Je sedmi planet od Sonca in kroži na razdalji 2,871 milijarde km/ 1,79 milijarde milj. Njegova orbita okoli Sonca traja 84 let in 7 dni, za eno rotacijo okoli svoje osi pa potrebuje 17 ur in 50 minut. Ima 27 satelitov in 13 obročev. Uran je ledeni velikan.

NEPTUN

Neptun je poimenovan po rimskem bogu oceanov. Je osmi planet od Sonca in kroži na razdalji več kot 4 milijarde km/ 2,8 milijarde milj. Njegova orbita okoli Sonca traja 165 let, vendar za eno rotacijo okoli svoje osi potrebuje 16 ur in 6 minut. Ima 14 satelitov, najbolj znan med njimi pa je Triton. Neptun je ledeni velikan.

UMETNI SATELIT

Sateliti so umetni objekti, ki jih v vesolje pošljejo s pomočjo izstrelitvene naprave ali rakete. Krožijo okoli Zemlje. Prvi satelit, Sputnik 1, je leta 1957 poslala Sovjetska zveza. Leta 1957 je bil izstreljen Sputnik 2 s prvim živim bitjem na krovu, slavno psičko Lajko.

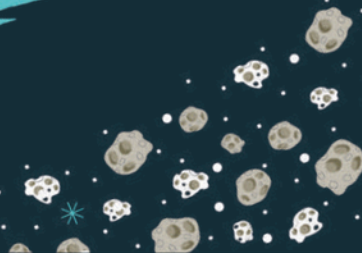
RAKETE IN ASTRONAVTI

Astronavt je usposobljeni znanstvenik, ki potuje v vesolje in živi v raketi. Rakete so vesoljska vozila, ki premagajo Zemljino gravitacijsko silo. Leta 1961 je postal Jurij Gagarin prvi človek, ki je potoval v vesolje; Valentina Tereškova je leta 1963 postala prva ženska v vesolju. Leta 1969 je Neil Armstrong postal prvi človek, ki je potoval na Luno in hodil po njej.

KOMETI: HALLEYEV KOMET

Kometi so nebesna telesa, ki spominjajo na zvezde in za seboj puščajo dolge svetle repe dolge več kilometrov/milij. Najbolj znan komet je Halleyjev komet; periodično se vrača blizu Sonca (vsakih 76 let). Njegov zadnji pojav je bil leta 1986.

NAŠA GALAKSIJA: RIMSKA CESTA

Galaksije so skupine zvezd, planetov, prahu in plina; obstaja jih več kot sto milijard. Rimska cesta je galaksija, kateri pripada naš sončni sistem. Vsebuje več kot 200 milijard zvezd. Po mnenju znanstvenikov svetloba potrebuje 100.000 let, da prečeka našo galaksijo!

ASTEROIDNI PAS

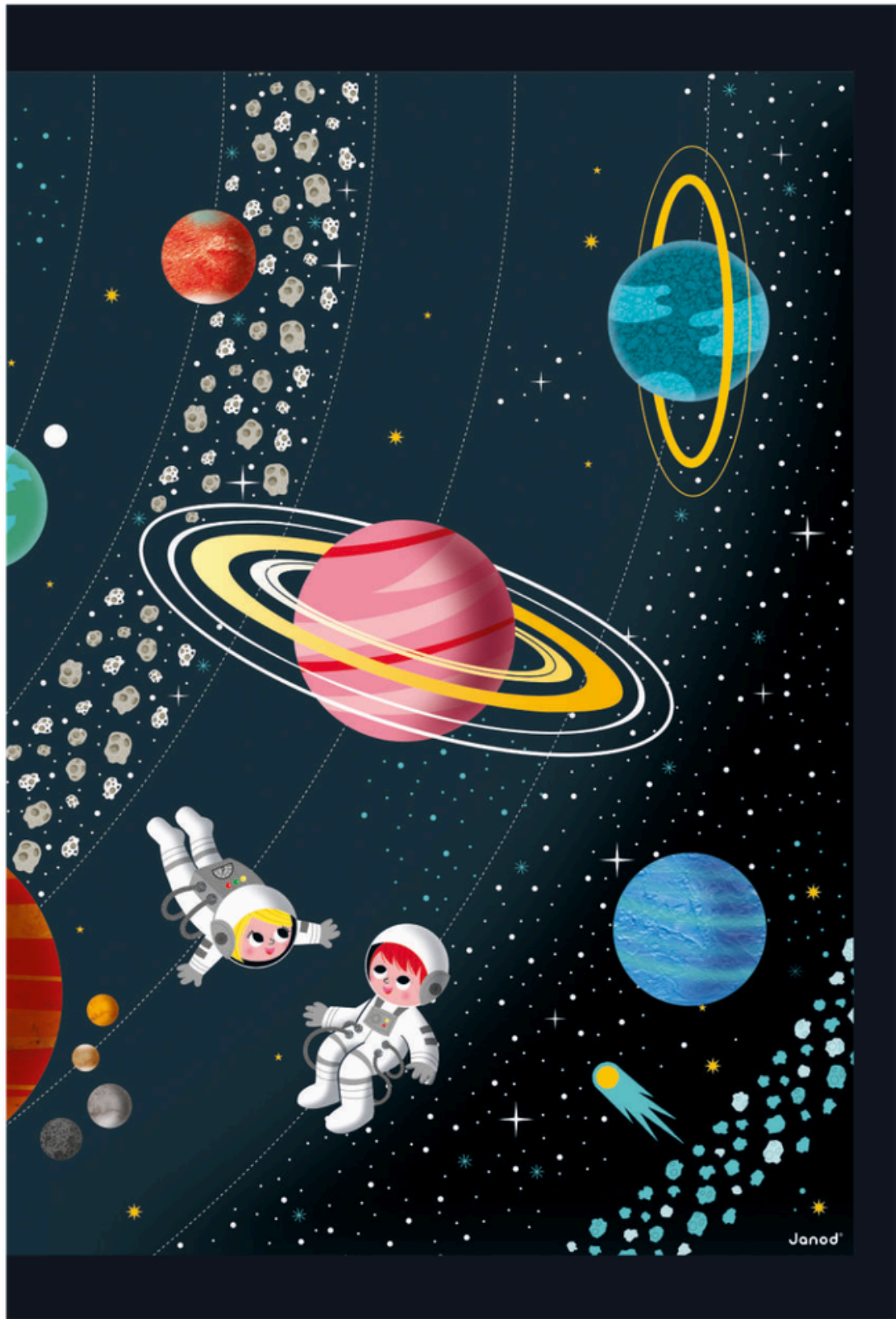
Nahaja se med Marsom in Jupitrom, asteroidni pas je sestavljen iz tisočih mini planetov, ki krožijo okoli Sonca. Premer nekaterih asteroidov ne presega nekaj kilometrov/milj. Ceres je največji asteroid. Vesta je manjša, vendar svetlejša. Arethusa pa je črna. Te barvne razlike pomenijo, da so asteroidi sestavljeni iz različnih materialov.

KUIPERJEV PAS

Kuiperjev pas je del našega osončja in se razteza onkraj Neptunove orbite. Sestavljen je iz majhnih ledenih teles velikosti asteroidov. Najbolj znan med njimi je nihče drug kot Pluton, ki je bil do leta 2006 obravnavan kot 9. planet našega osončja. Zdaj je pritlikavi planet, ker ne izpolnjuje treh kriterijev, ki jih je določila Astronomska zveza za planet (mora krožiti okoli Sonca, njegova masa mora biti dovolj velika, da mu njegova gravitacija daje sferično obliko in da odstrani katero koli drugo telo, ki bi se lahko znašlo na sosednji orbiti).

Za vas prevedel

R I S T A N C

www.ristanc.si

JURATOYS

13rue de l'Industrie
39270 Orgelet FRANCE
2019
www.janod.com